

[Jørgen Møller.]
skriftet „Der Deutsche im Auslande“ om den tyske Lærers Opgaver uden for Rigets Grænser, hvori det bl. a. hedder:

„Det lønner sig kun daarligt at tale om, at Skolerne i Udlandet ud fra politiske Grunde ikke maa betegne sig som national-socialistiske. Der skal tværtimod paa disse Skoler herske den samme Aand som paa alle de Anstalter, der tjener den unge tyske Generations Opdragelse. Jo mere Skolen i Udlandet bevidst føler sig som national-socialistisk, des før vil Læreren vinde sine Landsmænds Tillid. Hvis han saa endda ud over dette med hele sin Kraft stiller sig i den national-socialistiske Partiorganisations Tjeneste, kan han være vis paa, at hans Fortjenester vil blive værdsat i det nye Tyskland.“

Denne Artikel skulde sikkert i hvert Fald i første Linie have Bud til de tyske Privatskoler. Men den samme Aand har man ogsaa lagt Mærke til Gang paa Gang inden for de tysksprogede Kommuneskoler. I en Skolekommission, som jeg i mange Aar har været Medlem af, maatte vi Aar efter Aar opleve, at Børn fra den tysksprogede Kommuneskole, særlig fra de højere Klasser, blev borte fra Undervisningen i 8—14 Dage, fordi de skulde deltage i visse Foranstaltninger Syd for Grænsen, som var arrangeret af den Institution, der kalder sig „Kraft durch Freude“. Jeg kunde anføre flere Eksempler paa den Aand, der er kommet ind i de tysksprogede Kommuneskoler, og som den danske Skolemynlighed naturligvis har været berettiget til at skride ind imod. Man har imidlertid tolereret det, i hvert Fald til en vis Grad, netop for ikke at øge Spændingen mellem den tyske og den danske Befolkning i Grænseområdet. Dette sidste, at man altsaa ikke er skredet stærkt ind derimod, er et Bevis paa, hvilket Frisind man fra dansk Side har udvist over for det tyske Mindretal.

De Ændringer i Loven om Folkeskolen i de sønderjyske Landsdele, der nu bliver gennemført, giver yderligere Indrømmelser til det tyske Mindretal, idet den tysksprogede Skole faar sin egen Skolekonsulent, som saa vidt muligt skal være en Lærer, der i 10 Aar har øvet Lærergerning i den tyske Folkeskole. Vedkommende Skolekonsulent skal føre Tilsyn og være vejledende i undervisningsmæssig og pædagogisk Henseende, naturligvis i Samarbejde med Amtsskolekonsulenterne.

Vedrørende de øvrige Ændringer i Lo-

ven har der jo været ført ret indgaaende Forhandlinger i det Udvalg, der har behandlet Forslaget i det høje Folketing, og de har særlig drejet sig om, hvorvidt man i Landdistrikterne skulde bibeholde de nuværende smaa Skolekommissioner for hvert Skoledistrikt. Man er i Folketingsudvalget enedes om at gaa over til den noget større Skolekommission, der omfatter hele Kommunen; men i Stedet for de smaa Skolekommissioner, der efter nogles Mening var bedre i Kontakt med Hjemmene, oprettes tillige Skolenævn med en Del af de Beføjelser, som de smaa Skolekommissioner hidtil har haft.

Jeg udtaler Haabet om, at man i Distrikter med baade danske og tyske Skoleafdelinger under den nye Lov maa kunne samarbejde loyalt og i god Forstaaelse med hinanden. Det er i den Aand, Loven bliver givet.

Med Hensyn til den Ændring, der medfører, at man nu faar lignende Skolekommissioner i Landdistrikterne som i Bykommunerne, er det mit Haab, at det vil vise sig, at de store Skolekommissioner vil give et klarere Overblik over Kommunens Skoleforhold og ganske særlig i administrativ Henseende byde paa ikke saa faa Fordele. I øvrigt er de store Skolekommissioner en naturlig Konsekvens af den i Rigsdagssamlingen 1937—38 vedtagne Lov om Centralskoler.

Det er mit Haab og min Tro, at den Ordning, som vi nu faar, vil vise sig at være god. Den er en Fortsættelse af den Skolelov, som vi fik i 1920, en videre Udbygning, samt tillige en Tilnærmelse til den Skolelov, der er gældende for det øvrige Land. Jeg vil paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til Vedtagelse.

Jøfsen Christensen: Efter at den højterede Undervisningsminister i Detailler har gennemgaaet Lovforslaget, skal jeg paa nærværende Tidspunkt ikke gøre det samme — det finder jeg ingen Grund til. Men jeg vil gerne have Lov til at sige nogle faa Ord om Baggrunden for den sønderjyske Skolelovs Tilblivelse og om dens hidtidige Virkemaade.

Naar den sønderjyske Skolelov er taget op til Revision i denne Rigsdagssamling, skyldes det jo udelukkende Ønsket om at imødekomme visse Ønsker fra det tysksindede Mindretals Side i de sønderjyske Landsdele. Dette foranlediger mig til at sige lidt om Baggrunden for den for Mindretallet hidtil gældende Ordning dernede.

Da Verdenskrigen havde raset i mere end 4 Aar og Vaabenstilstanden endelig